

Hizmet alımı sözleşme fesihlerinde işçiler tarafından açılan ihbar ve kıdem tazminatları

Konu : Hizmet alımı sözleşme fesihlerinde işçiler tarafından açılan ihbar ve kıdem tazminatları alacakları kimden tazmin edilir?

Karar Veren Mahkeme: Yargıtay 13. Hukuk Dairesi

Karar Tarihi: 4.10.2011

Karar Sayısı : E:2011/6259, K:2011/13814

Olay Özeti Karar ve Sonuç :

Davacı, Kuruma ait ..Dinlenme tesislerinin işletilmesine ilişkin davalı şirket ile 05/01/2001 tarihli sözleşmenin imzalandığını, daha sonra sözleşmelerin yenilenerek devam ettiğini, en son 2004 yılı için yapılan idareyi de davalının aldığını, yapılan 1 yıl süreli sözleşmenin 30/04/2005 tarihinde sona erdiğini, iş akdi feshedilen işçiler tarafından açılan ihbar ve kıdem tazminatı alacaklarına ilişkin davalarda, davalı ile birlikte sorumluluğuna hükmedildiğini, başlatılan icra takipleri üzerine de söz konusu işçi alacaklarının kurum tarafından ödendiğini, oysa ki önceki dönemlere ait sözleşmelerin beşinci maddesinde yer alan hükmün, sözleşmelerin geçerlilik süresi ile sınırlı olduğunu, bu nedenle 30/04/2004 tarihinden sonra iş akitleri feshedilen işçilerin, bu fesihden doğan alacaklarından kurumun sorumlu olmadığını, dolayısıyla kurum tarafından davalı şirketin işçilerine ödenen kıdem ve ihbar tazminatlarının davalıdan rücuen, tahsili gerektiğini ileri sürerek, fazlaya ilişkin hakları, saklı kalmak üzere, şimdilik 7.046,52 TL' nin ödeme

tarihinden, itibaren faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı, davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, davanın reddine karar verilmiş; hüküm, davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Davacı kendisine ait dinlenme ve bakım evlerinin işletmeciliğini üstlenen davalı tarafından çalıştırılan işçilerin iş akitlerinin haksız olarak feshedilmesi üzerine, işçiler tarafından açılan davalar sonunda, kıdem ve ihbar tazminatlarının iş bu davanın tarafları olan kurum ve davalıdan tahsiline karar verildiğini, başlatılan icra takibi üzerine de, söz konusu ilamlara dayalı alacakların kurum tarafından ödendiğini /ileri "sürerek, ödenen miktarların rücuen tahsili için eldeki davayı açmış olup, taraflar arasındaki uyuşmazlık, işçilere ödenen tazminatlardan hangi tarafın sorumlu olacağına ilişkindir.

Hemen belirtmek gerekir ki, dava dışı işçiler tarafından iş mahkemelerinde açılan davalarda, her ne kadar iş bu davanın tarafları, hükmedilen tazminatlardan müteselsilen sorumlu tutulmuşlarsa da, 1475 sayılı İş Kanununun son maddesinde "*Bir işverenden belirli bir işin bir bölümünde veya eklentilerinde iş alan ve işçilerini münhasıran o işyerinde ve eklentilerinde çalıştıran diğer bir işverenin kendi işçilerine karşı o işyeri ile ilgili ve bu kanundan veya hizmet akdinden doğan yükümlülüklerinden asıl işveren de birlikte sorumludur,*" şeklinde düzenlenen, asıl ve alt işverenin kanundan kaynaklanan bu sorumluluğu, işçilere karşı geçerli olup, asıl ve alt işverenin kendi aralarındaki iç ilişkide de geçerli değildir. Bu nedenle uyuşmazlığın çözümünde öncelikle taraflar arasındaki sözleşme ve sözleşme eki olan teknik şartname hükümleri dikkate alınarak bir sonuca gidilmelidir.

Taraflar arasında düzenlenen, 1.5.2004 – 30.4.2005 tarihleri arasında geçerli olan, "Hizmet Alımları Tip Sözleşmesi"nin,

“Sözleşme Bedeline Dahil Olan Giderler” başlıklı 7. Maddesinde;

“Taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin işçilik ücretleri, işçilik sigortaları, ulaşım, vergi, resim, harç giderleri ile resmi makamlardan alınması gerekebilecek ruhsat, izin v.b; bilcümle giderler ve noter masrafları, personelin, yol ve özel kıyafet giderleri sözleşme bedeline dahildir. ilgili mevzuatı uyarınca hesaplanacak KDV’si, sözleşme bedeline dahil olmayıp idare tarafından yükleniciye ödenecektir.” Hükmü getirilmiştir.

Anılan sözleşmenin 9. maddesi gereğince, sözleşmenin eki niteliğinde olan “Hizmet Alım Özel Teknik Şartnamesi”nin “İşten Çıkarılanlar”, başlıklı 2. maddesinin 7. bendinde ise, “Yüklenici, iş Kanununun iş akdi feshi hükümleri dahilinde idareye bilgi vermek suretiyle işçilerini çıkarabilir. İşçilerin işten çıkarılması sonucunda çıkartılanlara ödenen ihbar-, kıdem tazminatları ile açacakları maddi ve manevi tazminatlar, tüm mahkeme giderleri ve vekalet ücretleri yükleniciye aittir.” Hükmü mevcuttur.

Yine davada dayanılan 2004 tarihli sözleşmenin 9.1. maddesinde de, “Sözleşme hükümleri ile idare dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki ya da farklılık olması halinde, idare dokümanında yer alan hükümler esas alınır.” hükmü bulunmaktadır.

Az yukarıda açıklanan ve tarafların, sözleşme hükümleriyle çelişkili olması halinde öncelikli olarak uygulanmasını öngördükleri, “Teknik Şartname”nin 2.7. maddesindeki açık ve tereddüde yer vermeyen düzenleme karşısında davacı kurumun, davalı işçilere ödemek zorunda kaldığı tazminatların, tamamını davalı yükleniciden rücu talep etme hakkı bulunduğunun kabulü gerekir. Kaldı ki 2004 yılına ilişkin sözleşme hükümlerinde de, bu sonuca ulaşmayı engelleyen, başka bir ifade jile teknik şartnamedeki söz konusu bu hükümle çelişkili ya da farklılık taşıyan bir düzenleme de bulunmamaktadır.

Nitekim 4734 sayılı Kamu idare Kanunu gereğince yapılan idare sonucunda davalı şirketle imzalanan "Hizmet Alımları Tip Sözleşmesi" ile önceki sözleşme hükümlerine son verilmiş olup, söz konusu sözleşmelerin, Teknik Şartnamenin 2.7. maddesiyle farklı ve çelişkili hükümler içeren 5/5, maddesine yeni sözleşmede yer verilmemiştir.

O halde davacı kurum, İş Kanunundan kaynaklanan müteselsil sorumluluğunun gereği olarak, dava dışı işçilere ödemek zorunda kaldığı tazminatların tamamını, davalı yükleniciden rücuen tahsilini talep etme hakkına sahip olup, mahkemece, "davalı yüklenicinin ödenen tazminatlardan sorumlu olmadığı" kabul edilerek, davanın reddine karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olduğundan bozmayı gerektirir.